

Uzasadnienie

Plan ochrony rezerwatu przyrody Las Natoliński, będący przedmiotem niniejszego zarządzenia, został opracowany na podstawie art. 19 ust. 6 z uwzględnieniem art. 20 ust. 5 ustawy o ochronie przyrody. Zgodnie z postanowieniami tej regulacji prawnej, regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia dla rezerwatu plan ochrony w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia. Ponadto, przy sporządzaniu projektu planu ochrony uwzględniono, stosownie do art. 20 ust. 5 ustawy o ochronie przyrody, zakres planu zadań ochronnych, o którym mowa w art. 28 tej ustawy. Rozszerzenie projektu planu ochrony o zakres planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000 wynika z faktu, że rezerwat pokrywa się terytorialnie z obszarem Natura 2000 Las Natoliński PLH 140042. Wykonawcą niezbędnych ekspertyz i inwentaryzacji przyrodniczych w ramach prac nad projektem planu ochrony był władający rezerwatem Centrum Europejskie Natolin, który uzyskał w trybie art. 19 ust. 1 pkt. 2 ustawy o ochronie przyrody stosowne uzgodnienie. Zakres zaplanowanych w planie ochrony prac został dostosowany do zasobów, tworów i składników przyrody, walorów krajobrazowych oraz wartości kulturowych rezerwatu. Projekt planu ochrony sporządzono uwzględniając treść rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2005 r w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonywania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody (Dz. U Nr 94, poz. 794). Przy sporządzaniu projektu planu ochrony uwzględniono również zakres zdefiniowany w art. 15 ust. 1 pkt. 4, 11, 14 i 16 ustawy o ochronie przyrody. W związku z tym, że obszar rezerwatu objęty jest również ochroną z mocy ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, w planie ochrony uwzględniono zapisy § 31 pkt. 1 rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonywania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody. W myśl tej regulacji prawnej, zabiegi ochronne na obszarach objętych ochroną czynną, w stosunku do wartości kulturowych, mogą obejmować w szczególności sprawowanie opieki nad zabytkami w rozumieniu ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, w tym prowadzenie prac restauratorskich i konserwatorskich przy zabytkach. Uwzględniając potrzeby ochrony przyrody ustalono dla tych prac warunki pod jakimi mogą być one przeprowadzone.

Rezerwat Las Natoliński jest obiektem wyjątkowym, gdyż jego szczególny charakter ukształtowany został przez czynniki historyczno-kulturowe oraz zachodzące w nim naturalne procesy regeneracyjne. Obecnie rezerwat stanowi część zabytkowego obiektu parkowo-

pałacowego, sąsiadującego i zespolonego z ośrodkiem dydaktycznym o znaczeniu europejskim. Dzięki temu, że obiekt jest zamknięty, ogrodzony i strzeżony, nie podlega on wpływowi antropopresji. Uchronione przed „zadeptywaniem”, typowym dla innych parków miejskich, odradzają się w nim ekosystemy leśne bogate w wiekowe drzewa i stopień naturalności, które uznać można za wyróżniające wśród grądowych zbiorowisk doliny środkowej Wisły. Okres wykorzystywania tego terenu, jako historycznego założenia pałacowo - parkowego nie spowodował zatarcia puszczańskiego charakteru tego fragmentu żyznych, wilgotnych lasów. Pozostałości mazowieckiej puszczy, stare drzewa pomnikowe rozrzucone na całym terenie rezerwatu, dały początek młodym pokoleniom odnowień podokapowych, które mogły się tu rozwijać pozbawione presji antropogenicznej. W efekcie widzimy tu zróżnicowanie faz rozwojowych, zbliżone do lasów o charakterze naturalnym. Stare pokolenie drzew pozwoliło także przetrwać na swoim martwiejącym ciele gatunkom owadów i grzybów, których obfitości nie da się porównać z lasami zagospodarowanymi. Współistnienie pałacu wraz z elementami zabytkowymi - budowlami, drogami, rowami i stawem z odradzającymi się, bogatymi zbiorowiskami łąk w stanie niespotykanym w innych kompleksach leśnych świadczy o wyjątkowości tego rezerwatu. Jego stan wynika z historii założenia parkowego na terenach puszczańskich oraz z roztaczanej nad nim obecnej opieki. Tego rodzaju współistnienie zróżnicowania funkcji i potrzeb w zakresie ochrony zabytkowego układu parkowo-pałacowego oraz unikalnych zbiorowisk leśnych, zmusza do indywidualizacji ochrony tego obiektu. Jego wyjątkowość znajduje odzwierciedlenie w postępowaniu ochronnym zapisanym w niniejszym planie.

Dla rezerwatu, zgodnie z Zarządzeniem Nr 4 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 14 lutego 2011 r w sprawie rezerwatu przyrody "Las Natoliński" (Dz. Urz. Woj Maz. Nr 35, poz. 1132), wyznaczono jako cel ochrony zachowanie, ze względów naukowych i dydaktycznych, naturalnych, zróżnicowanych zbiorowisk leśnych z licznymi drzewami pomnikowymi oraz bogatej rzeźby terenu. W ramach zaplanowanych planem ochrony działań, w rezerwacie wyróżniono obszary, na których ochrona czynna służy zachowaniu zabytkowego układu parkowego. Pozwoli to na wykonanie niezbędnych zabiegów konserwatorskich budynków i budowli, dróg, ogrodzenia oraz sieci rowów i zbiornika wodnego. Z drugiej strony narzuci obowiązek utrzymywania wykaszanych powierzchni osi widokowej, skarp rowów oraz łąk, dzięki czemu wzrośnie także różnorodność biologiczna ekosystemów rezerwatu. Zachowaniu obiektów zabytkowych będzie służyło również usuwanie drzew bezpośrednio zagrażających budowlom, bez straty dla leśnego tła zabytków architektonicznych. Pozostały teren rezerwatu zostanie wyłączony spod

działań ochronnych, dzięki czemu będzie mogła tu zachodzić regeneracja zbiorowisk łąkowych.

Zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 4, 11, 14 i 16 ustawy o ochronie przyrody, w rezerwacie nie wyznacza się obszarów do wykonywania polowań, miejsc połowu ryb i innych organizmów wodnych oraz miejsc wprowadzania psów.

Zgodnie z art. 20 ust. 3 pkt 3 i 5 ustawy o ochronie przyrody w rezerwacie nie wskazuje się obszarów ochrony ścisłej, oraz nie udostępnia się rezerwatu dla celów rekreacyjnych, sportowych, amatorskiego połowu ryb i rybactwa.

W zarządzeniu nie wskazano obszarów, ani miejsc udostępnianych dla badań naukowych. Mając na uwadze dbałość o zachowanie celu ochrony rezerwatu przyrody we właściwym stanie, udostępnianie rezerwatu przyrody w celu prowadzenia badań naukowych może nastąpić po uzyskaniu zezwolenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie na podstawie art. 15 ust. 1 pkt. 24 i ust. 5 ustawy o ochronie przyrody. Uzyskanie indywidualnej zgody na realizację tego typu czynności gwarantuje z jednej strony nadzór nad ich rodzajem i metodyką, zabezpieczając z drugiej strony rezerwat przed negatywnym oddziaływaniem realizowanych prac, czy też przed wykonywaniem prac badawczych, których tematyka nie wymaga ingerencji w ekosystem rezerwatu. Szeroki zakres i tematyka badań naukowych sprawia, że pełną kontrolę nad ich wpływem na rezerwat można zachować tylko poprzez rozpatrzenie indywidualnego wniosku. Nie występuje natomiast możliwość precyzyjnego zdefiniowania w planie ochrony dla wszystkich rodzajów badań jednego sposobu postępowania, który minimalizowałby ich negatywny wpływ na rezerwat.

Rezerwat udostępnia się dla celów edukacyjnych i turystycznych pod ściśle określonymi warunkami. Zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt. 15 ustawy o ochronie przyrody, na terenie rezerwatu obowiązuje zakaz poruszania się. Zakaz ten może zostać zniesiony w dwojaki sposób, poprzez wyznaczenie w planie ochrony miejsc i obszarów lub poprzez odrębne zarządzenie wyznaczające szlaki, gdzie odwiedzający rezerwat będą mogli się poruszać. Decydującym znaczeniem przy wyborze rodzaju aktu prawnego, w którym winny znaleźć się regulacje dotyczące udostępnienia rezerwatu, jest powiązanie sposobu udostępnienia rezerwatu z celem, jakemu ma ono służyć. Jeżeli udostępnienie rezerwatu ma służyć wyłącznie zapewnieniu swobodnej komunikacji pieszej czy też rowerowej, np: pomiędzy dwiema miejscowościami, aktem prawnym wprowadzającym w życie tę regulacją prawną, będzie zarządzenie wydane w oparciu o art. 15 ust. 1 pkt. 15 ustawy o ochronie przyrody, którym wyznacza się w rezerwacie szlaki, na których nie obowiązuje zakaz ustalony tym przepisem. Natomiast, jeżeli udostępnienie rezerwatu następuje poprzez wskazanie w nim obszarów i miejsc udostępnianych dla celów naukowych, edukacyjnych, turystycznych, rekreacyjnych,

sportowych, amatorskiego połowu ryb i rybactwa wraz z określeniem sposobów ich udostępnienia, aktem prawnym wprowadzającym w życie tę regulację prawną, będzie zgodnie z art. 20 ust. 3 pkt. 5 ustawy o ochronie przyrody, plan ochrony. Należy w tym miejscu wskazać ponadto, że ustawa o ochronie przyrody nie definiuje co należy rozumieć pod pojęciem obszaru czy też miejsca. Wychodząc jednak z definicji matematycznej, za obszar należy przyjąć każdą płaszczyznę, dla której możliwe jest ustalenie jej powierzchni. Tak więc obszarem będą zarówno obiekty nieliniowe np.: duży, o nieregularnym kształcie, kompleks leśny, jak i obiekty liniowe np.: wyodrębniona w tym kompleksie i posiadająca swoją powierzchnię droga czy też rzeka. Na terenie rezerwatu Las Natoliński nie ma wyznaczonych szlaków i nie można się po jego terenie poruszać. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie chcąc przedstawić walory przyrodnicze rezerwatu społeczeństwu postanowił udostępnić go planem ochrony. Wszystkie wskazane w projekcie planu ochrony obszary i miejsca udostępnione są dla celów edukacyjnych i turystycznych. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie wskazując te miejsca wybierał obiekty, dla których możliwe jest określenie ich powierzchni, opierając się przy tym w głównej mierze na ewidencji gruntów. Wskazane w projekcie planu ochrony obiekty liniowe są drogami posiadającymi swoją powierzchnię. Mając na względzie duże walory przyrodnicze i kulturowe rezerwatu, które zachowały się w takim stanie dzięki temu, że jest to obiekt zamknięty, ogrodzony i strzeżony, nie poddany penetracji ludzkiej, utrzymano planem ochrony ograniczoną dostępność tego miejsca. Rezerwat jest obiektem wyjątkowym, jego szczególny charakter ukształtowany został przez czynniki historyczno-kulturowe oraz zachodzące w nim naturalne procesy regeneracyjne, w stanie niezaburzonym przez postępującą antropopresję terenów go otaczających. Obecnie rezerwat to część zabytkowego obiektu parkowo-pałacowego, sąsiadującego i zespolonego z ośrodkiem dydaktycznym o znaczeniu europejskim. Uchronione przed silnym wpływem presji urbanistycznej, typowym dla innych położonych w granicach dużych miast obiektów leśnych, odradzają się w nim ekosystemy leśne bogate w wiekowe drzewa i stopień naturalności, które uznać można za wyróżniające wśród grądowych zbiorowisk doliny środkowej Wisły. Pozostałości mazowieckiej puszczy, stare drzewa pomnikowe rozrzucone na całym terenie, dały początek młodym pokoleniom odnowień podokapowych, które mogły się rozwijać pozbawione ograniczającej je presji ludzkiej. W efekcie widzimy tu zróżnicowanie faz rozwojowych zbliżone do lasów o charakterze naturalnym. Stare pokolenie drzew pozwoliło także przetrwać licznym gatunkom owadów i grzybów, których obfitość nie da się porównać z lasami ogólnodostępnymi. Współistnienie obiektów zabytkowych wraz z odradzającymi się, bogatymi zbiorowiskami łąk w stanie niespotykanym w innych szerzej dostępnych

kompleksach leśnych, świadczy o wyjątkowości tego rezerwatu. Jego stan wynika z historii założenia parkowego na terenach puszczańskich oraz z roztaczanej nad nim obecnej opieki. Tego rodzaju współlistnienie zróżnicowania funkcji i potrzeb w zakresie ochrony zabytkowego układu parkowo-pałacowego oraz unikalnych zbiorowisk leśnych, zmusza do indywidualizacji ochrony tego obiektu, w szczególności sposobu jego udostępnienia społeczeństwu. Wyjątkowość obiektu znajduje odzwierciedlenie w wyjątkowości postępowania w stosunku do jego udostępnienia, które może odbywać się wyłącznie w sposób niepowodujący powstania ewentualnych negatywnych zjawisk na jego obszarze. W celu zabezpieczenia rezerwatu przed wystąpieniem negatywnych następstw związanych z jego udostępnieniem, zdefiniowano w projekcie planu ochrony, w myśl art. 20 ust. 3 pkt. 5 ustawy o ochronie przyrody, jego udostępnienie zawężając je do ściśle ustalonego sposobu tj. grup z przewodnikiem. Ograniczony w planie ochrony sposób wejścia na teren rezerwatu ma za zadanie w pełni zabezpieczyć jego walory. Poruszanie się po obszarze rezerwatu wyłącznie niedużych grup z przewodnikiem pozwoli zabezpieczyć rezerwat przed niekorzystnym, z racji jego niewielkiej powierzchni, zjawiskiem jakim jest postępująca antropopresja. Tak jak każdy obiekt zabytkowy, z racji znajdujących się w rezerwacie zabytków, wymaga on również ochrony przed ewentualną jego dewastacją, jaka może powstać przy niekontrolowanej jego dostępności i winien on być, tak jak każdy obiekt zabytkowy, odwiedzany wyłącznie z przewodnikiem. Należy również wskazać, że utrzymanie ograniczonej dostępności do tego obiektu pozwoli na skuteczniejsze egzekwowanie obowiązującego w nim prawa, dzięki czemu ten rzadki przypadek symbiozy krajobrazów kulturowych i odrodzonych zbiorowisk o charakterze naturalnym będzie mógł trwać przez kolejne dziesięciolecia. Zdefiniowany w projekcie planu ochrony sposób, w jaki można poruszać się po wskazanych obszarach, jest niczym innym, jak sposobem ich udostępnienia, który zgodnie z art. 20 ust. 3 pkt. 5 ustawy o ochronie przyrody, należy zawsze łączyć z użytym określeniem celu udostępnienia rezerwatu. W związku z tym, że zapisy istniejącego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta stołecznego Warszawy, istniejących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miasta stołecznego Warszawy, istniejącego planu zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego, nie zagrażają utrzymaniu lub odtworzeniu właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, nie ma konieczności wprowadzania w nich zmian.

W ramach przeprowadzonych konsultacji społecznych projekt zarządzenia, celem zapewnienia możliwości udziału społeczeństwa na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale

społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U Nr 199, poz. 1227, z późn. zm.) został wyłożony w siedzibie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie.

O wyłożeniu projektu zarządzenia, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie poinformował poprzez:

- 1) wywieszenie w siedzibie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie i na stronach internetowych Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie obwieszczenia;
- 2) wywieszenie w siedzibie Urzędu Miasta Stołecznego Warszawy na Placu Bankowym, przy ul Niecałej, na Placu Defilad i przy Placu Starynkiewicza;
- 3) wywieszenie w siedzibie Centrum Europejskim Natolin władającego rezerwatem;
- 4) umieszczenie obwieszczenia na łamach lokalnej gazety „Tygodnik Sąsiadów Passa nr 5(645)”.

W ramach przeprowadzonego postępowania z udziałem społeczeństwa wnioski i uwagi do wyłożonego projektu planu ochrony wniosło Centrum Europejskie Natolin, władający rezerwatem. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie po przeanalizowaniu wniesionych uwag ustalił, co następuje:

- nie znajduje się podstaw do naniesienia zmian w projekcie planu ochrony w zakresie uwagi *„Opis granic obszaru Natura 2000 przedstawiony w Załączniku nr 1 do przedmiotowego Zarządzenia pokrywa się z obszarem rezerwatu przyrody "Las Natoliński", nie uwzględniając faktu funkcjonowania całego zabytkowego natolińskiego założenia parkowo-pałacowego (Zespołu Pałacowo-Parkowego Natolin, którego częścią jest ww. rezerwat przyrody) jako spójnej całości historycznej, kulturowej, krajobrazowej, przyrodniczej, edukacyjnej i administracyjnej, a w szczególności edukacyjnej funkcji strefy przylegającej do rezerwatu przyrody, a wchodzącej w skład ww. Zespołu Pałacowo - Parkowego Natolin”.*

Celem załącznika nr 1, jest określenie położenia punktów współrzędnych geodezyjnych stanowiących wyznaczoną granicę obszaru Natura 2000. Załącznik ten nie ma natomiast na celu przedstawienia funkcjonowania założenia parkowo – pałacowego w Natolinie,

- nie znajduje się podstaw do naniesienia zmian w projekcie planu ochrony w zakresie uwagi *„Mapa obszaru Natura 2000 stanowiąca Załącznik nr 2 do przedmiotowego Zarządzenia pokrywa się z mapą rezerwatu przyrody "Las Natoliński", nie uwzględniając faktu funkcjonowania całego zabytkowego natolińskiego założenia parkowo-pałacowego (Zespołu Pałacowo-Parkowego Natolin), jako spójnej całości historycznej, kulturowej, krajobrazowej, przyrodniczej, edukacyjnej i administracyjnej, w szczególności edukacyjnej funkcji strefy*

przylegającej do rezerwatu przyrody, a wchodzącej w skład ww Zespołu Pałacowo-Parkowego Natolin”

Załącznik nr 2 koresponduje z załącznikiem nr 1 i przedstawia on w formie graficznej opisany w załączniku nr 1 przebieg granicy obszaru Natura 2000. Załącznik ten nie ma natomiast na celu przedstawienia funkcjonowania założenia parkowo – pałacowego w Natolinie,

- poprawia się projekt planu ochrony w zakresie uwagi *„Nieuwzględnienie istotnego elementu uwarunkowania realizacji celu ochrony rezerwatu (jak również obszaru Natura 2000), jakim jest fakt, iż obszar rezerwatu wchodzi w skład zabytkowego natolińskiego założenia parkowo-pałacowego (Zespołu Pałacowo - Parkowego Natolin), funkcjonującego jako spójna całość historyczna, kulturowa, krajobrazowa, przyrodnicza, edukacyjna i administracyjna”*.

Zmieniono brzmienie § 4 ust. 2 pkt. 5 w taki sposób aby uwzględniał on zachowanie i pielęgnowanie wybitnych wartości historycznych, kulturowych oraz krajobrazowych całości zabytkowego natolińskiego założenia parkowo – pałacowego,

- poprawia się projekt planu ochrony w zakresie uwagi *„Nieuwzględnienie w ramach przyrodniczych i społecznych uwarunkowań realizacji celu, o którym mowa w ust. 1 przedmiotowego projektu Zarządzenia RDOŚ - w części dotyczącej ograniczania inwestycji w strefie przyległej do rezerwatu - faktu, że w strefie T, obejmującej Zespół Pałacowo-Parkowy Natolin, fundacja Skarbu Państwa "Centrum Europejskie Natolin" , od blisko 20 lat prowadzi działalność naukową i edukacyjną, polegającą min na prowadzeniu kampusu akademickiego Kolegium Europejskiego (College of Europe) - renomowanej europejskiej instytucji naukowo-edukacyjnej, na podstawie umów międzynarodowych zawartych przez rząd Rzeczypospolitej Polskiej Obecność ww instytucji na terenie Zespołu Pałacowo-Parkowego Natolin, obejmującego zarówno obszar rezerwatu przyrody "Las Natoliński" , jak i strefę T do niego przyległą, wiąże się nie tylko koniecznością wykonywania robót budowlanych związanych z utrzymaniem istniejących obiektów (prace remontowo-budowlane i modernizacyjne), w tym obiektów zabytkowych, ale także z koniecznością prowadzenia w strefie przylegającej do ww rezerwatu przyrody inwestycji budowlanych związanych z uzupełnieniem zaplecza dydaktycznego, socjalnego i administracyjnego ośrodka akademickiego. Proponowane ograniczanie możliwości realizacji inwestycji budowlanych prowadzonych w strefie przyległej do ww. rezerwatu przyrody uniemożliwi kontynuowanie działalności statutowej Fundacji "Centrum Europejskie Natolin" w dotychczasowym zakresie i tym samym może utrudnić, a nawet uniemożliwić wywiązanie się przez Fundację " Centrum Europejskie Natolin" oraz organy administracji rządowej z międzynarodowych zobowiązań Rzeczypospolitej Polskiej dotyczących w szczególności zapewnienia odpowiedniej infrastruktury materialnej College of Europe w Natolinie Jednocześnie, co warto i należy podkreślić, prowadzona od blisko 20 lat*

działalność Fundacji "Centrum Europejskie Natolin", w tym zwłaszcza zagospodarowanie terenu przyległego do obszaru rezerwatu "Las Natoliński" jako ośrodka naukowo-akademickiego, nie tylko nie stwarza zagrożeń dla wartości chronionych w obszarze rezerwatu, a wręcz przeciwnie, zagospodarowanie to przyczyniło się w sposób istotny do ochrony całości obszaru i zachowania jego walorów przyrodniczych”

Zmieniono brzmienie § 4 ust. 2 pkt. 6 w taki sposób aby uwzględniał on ustalenie stopnia zainwestowania budowlanego obszaru otuliny rezerwatu na poziomie, w którym nie będzie on negatywnie wpływać na rezerwat i obszar Natura 2000, w szczególności na cel i przedmiot ochrony, dla którego uznano rezerwat i obszar Natura 2000,

- nie znajduje się podstaw do naniesienia zmian w projekcie planu ochrony w zakresie uwagi „Wprowadzenie dla terenu objętego ochroną rezerwatową wskazania polegającego na utrzymaniu dotychczasowego sposobu przeznaczenia i użytkowania gruntów (w szczególności w postaci zakazu wprowadzania zmian dotychczasowego sposobu przeznaczenia i użytkowania gruntów oraz zakazu lokalizacji wszelkiej infrastruktury technicznej), nie uwzględniającego funkcjonowania zabytkowego natolińskiego założenia parkowo-palacowego (Zespołu Pałacowo-Parkowego Natolin) jako spójnej całości historycznej, kulturowej, krajobrazowej, przyrodniczej, edukacyjnej i administracyjnej, w szczególności rozwoju działalności statutowej fundacji Skarbu Państwa "Centrum Europejskie Natolin" i wykorzystania do tego celu budynku zabytkowego znajdującego się na terenie rezerwatu przyrody "Las Natoliński" (tj budynku Gajówki i Bramy Mauretańskiej, czyli tzw zespołu Dolnej Wartowni Zaznaczyć trzeba, iż na terenie rezerwatu nie należy wykluczać całkowicie możliwości przeprowadzenia jakiegokolwiek infrastruktury teletechnicznej, co służyć może również celom ochrony – np. przewidziano lokalizację kamer, prace remontowe dot drogi fundacja posiada ważne pozwolenia na budowę w tym zakresie. Z uwagi na powyższe proponujemy zmianę brzmienia § 10 ust. 1 pkt. b) na : ograniczyć do niezbędnego minimum lokalizację wszelkiej infrastruktury technicznej” oraz uwagę „Wprowadzenie dla terenu objętego ochroną rezerwatową wskazania polegającego na utrzymaniu dotychczasowego sposobu przeznaczenia i użytkowania gruntów (w szczególności w postaci zakazu wprowadzania zmian dotychczasowego sposobu przeznaczenia i użytkowania gruntów), nieuwzględniającego funkcjonowania całego zabytkowego natolińskiego założenia parkowo-palacowego (Zespołu Pałacowo-Parkowego Natolin) jako spójnej całości historycznej, kulturowej, krajobrazowej, przyrodniczej, edukacyjnej i administracyjnej, w szczególności rozwoju działalności statutowej fundacji Skarbu Państwa "Centrum Europejskie Natolin" i wykorzystania do tego celu budynku zabytkowego znajdującego się na terenie rezerwatu przyrody "Las Natoliński" (tj Domku Ogrodnika I, czyli tzw Górnej Warowni” oraz uwagę

„Wprowadzenie dla terenu objętego ochroną rezerwatową budowy i rozbudowy infrastruktury technicznej nie związanej z udostępnieniem rezerwatu nieuwzględniającego funkcjonowania całego zabytkowego natolińskiego założenia pałacowego (Zespołu Pałacowo-Parkowego Natolin) jako spójnej całości historyczno kulturowej, krajobrazowej, przyrodniczej, edukacyjnej i administracyjnej, w szczególności nieuwzględniającego konieczności doprowadzenia linii energetycznych i innej infrastruktury technicznej do niektórych obiektów zabytkowych oraz konieczności rozbudowy infrastruktury teletechnicznej związanej z budową systemu ochrony monitoringu (prowadzona na podstawie prawomocnego pozwolenia na budowę)”

Zgodnie z dokumentacją, jaką sporządził władający rezerwatem Centrum Europejskie Natolin, zdiagnozowano, jako zagrożenie zewnętrzne dla rezerwatu, zabudowę terenów otaczających rezerwat. Postępująca urbanizacja tego obszaru wymusza na inwestorach konieczność zajmowania kolejnych nowych miejsc pod infrastrukturę związaną z obsługą nowopowstałych obiektów. Dopuszczenie wprowadzania zmiany przeznaczenia użytkowania gruntów, wiąże się z możliwością zajścia sytuacji, w której nowo powstająca infrastruktura będzie, kosztem walorów przyrodniczych rezerwatu, lokalizowana na jego obszarze. Z tego tytułu, celem pełnej ochrony wartości przyrodniczych i kulturowych rezerwatu i obszaru Natura 2000 przed powstaniem tego rodzaju zagrożenia, wskazano na konieczność utrzymania dotychczasowego sposobu użytkowania gruntów na terenie rezerwatu. Mając na względzie funkcjonowanie rezerwatu, jako historycznego założenia pałacowo – parkowego udostępnionego planem ochrony do zwiedzania, w szczególności wszystkich obiektów zabytkowych, należy wskazać równolegle, że zgodnie z ustawą o ochronie przyrody na obszarze rezerwatu nie obowiązuje, w stosunku do obiektów budowlanych i urządzeń technicznych służących celom rezerwatu, zakaz ich budowy lub przebudowy. Należy również wskazać, że jeżeli budowa nowej infrastruktury związana jest z utrzymaniem należytego bezpieczeństwa np: wyszczególniony przez Wnoszącego uwagę monitoring, zwolnienie z obowiązku przestrzegania obowiązujących w rezerwacie zakazów, następuje z mocy art 15 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. Z tego tytułu nie ma podstawy do powielania tego zapisu w akcie niższej rangi jakim jest plan ochrony rezerwatu,

- poprawia się projekt planu ochrony w zakresie uwagi *„Opis ustaleń dla strefy T jako teren parków historycznych na gruntach leśnych pomija całkowicie istniejące uwarunkowania przestrzenne i funkcjonalne w postaci, działalności realizowanej przez Fundację "Centrum Europejskie Natolin" na terenie, oznaczonym jako T (ośrodek akademicki obejmujący w szczególności budynki, budowle, urządzenia o charakterze dydaktycznym, socjalnym, administracyjnym, technicznym i gospodarczym) Podkreślić należy, iż proponowany zapis*

pozostaje w sprzeczności ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Stołecznego Warszawy (dalej "Studium") dla działki gruntu o nr ew 2 z obrębu 1-11-16 (stanowiącej teren T w ramach projektu planu) Poza małymi fragmentami ww terenu od strony graniczącej z rezerwatem, w obowiązującym Studium tereny te określono jako UN12 - tereny usług nauki z dopuszczeniem funkcji towarzyszących funkcji podstawowej Tereny te nie zostały w ramach Studium, za wyjątkiem małego fragmentu, zaliczone również do kategorii parków historycznych na gruntach leśnych Ponadto zaznaczyć należy, iż sformułowanie "na gruntach leśnych" nie odpowiada również oznaczeniu użytkowania i klasyfikacji gruntów ustalonej we właściwym rejestrze, tj ewidencji gruntów Tereny objęte projektowaną strefą T tylko w ok 30% stanowią bowiem grunty leśne - Ls IV, w pozostałym zakresie stanowią Bi tereny zabudowane inne oraz W - rowy W ramach opisu ustaleń dla strefy T proponujemy uwzględnić następujące sformułowanie: Zabytkowy zespół pałacowo-parkowy wraz z obiektami towarzyszącymi pełniący funkcje nauki i edukacji z dopuszczeniem funkcji towarzyszących funkcji podstawowej, m in zapleczem socjalnym, infrastrukturą oraz terenem przeznaczonym pod inwestycje zabezpieczające i uzupełniające”

Zmieniono brzmienie § 10 ust. 1 pkt. 2 lit. u w taki sposób, że dla strefy T ustala on teren parków historycznych stanowiący zabytkowy zespół pałacowo - parkowy,

- poprawia się projekt planu ochrony w zakresie uwagi „Proponowane brzmienie postanowień Załącznika nr 5, z uwzględnieniem Załącznika 6, a zwłaszcza niedostateczne rozwinięcie treści symboli działań ochronnych powodują, że nie wskazują one niektórych poważnych zagrożeń, jak również sposobów ich eliminacji Działania ochronne CS /Załącznik 5, str 10, pkt 2/ - cięcia stabilizacyjne ukierunkowane na popieranie gatunków cennych Proponujemy dodanie sformułowania: Zezwala się na usuwanie gatunków obcych /grochodrzew, kłon jesionolistny, czeremcha amerykańska, topole euroamerykańskie/ we wszystkich pododdziałach rezerwatu, a w rubryce termin wykonania /zał. nr 5/ na bieżąco”,

- nie znajduje się podstaw do naniesienia zmian w projekcie planu ochrony w zakresie uwagi „Działania ochronne /Załącznik nr 5, str. 12/ OZ1 /pkt. 14/, OZ3 /pkt. 16/ wykonywane wokół budynków i budowli zabytkowych, zlokalizowanych wewnątrz rezerwatu, prowadzają się jedynie do wykaszania terenu wokół budynków i budowli oraz realizacji zadań restauratorskich i konserwatorskich OZ2 /pkt. 15/ Działania ochronne /Załącznik nr 5, str 12/ OZ1 /pkt H/, OZ3 /pkt 16/ nie przewidują jednak eliminacji często występujących zagrożeń z tytułu nagłego powalenia drzew lub upadku wylamanych konarów drzew osłabionych oraz w trakcie gwałtownych zjawisk atmosferycznych. Proponujemy dodanie do opisu działań w OZ 1 i OZ3 zdania w następującym brzmieniu: Usunięcie drzew lub ich konarów, zagrażających uszkodzeniem lub zniszczeniem budowli lub budynku. Wycięte drzewa lub konary pozostawić

w pobliżu w formie nierozdrobnionej, a w rubryce termin wykonania 1 zał. nr 51 Po wystąpieniu zagrożenia. Proponujemy dodanie do opisu działań w OZ2 1 pkt. 151 zdania w następującym brzmieniu: W zakresie ograniczenia terminu wykonania prac poza okresem 1 stycznia - 15 sierpnia, w odniesieniu do budynków i budowli objętych w przedmiotowym załączniku nr 5 jako 2a1, 2g1, 2j, 201, DR, 3a, 4j1, możliwe jest odstępstwo od powyżej określonego terminu w przypadku prac, których wykonanie nie może zostać podzielone na kilka sezonów zgodnie z zaleceniami organu właściwego zgodnie z i na podstawie przepisów odrębnych regulujących sposób ochrony zabytków i sprawowania nad nimi opieki” oraz uwagę „Podobny typ zagrożeń występuje w sąsiedztwie ogrodzenia rezerwatu, ciągów pieszych i jezdnych, miejsc służących celom edukacyjnym i turystycznym oraz w trakcie przemieszczania się pracowników i sprzętu w celu wykonania prac koniecznych na terenie rezerwatu 1 np.: koszenie, naprawa urządzeń melioracyjnych i drogowych! i zespołu pałacowo-parkowego W związku z powyższym proponujemy dodanie uzupełnienia w Załączniku nr 5, str. 10, pkt. 3 - DR: Dopuszcza się usunięcie drzew lub ich konarów zagrażających użytkownikom terenów dopuszczonych do zwiedzania i komunikacji. Wycięte drzewa lub konary pozostawić na terenie rezerwatu do naturalnego rozkładu, a w rubryce termin wykonania 1 zał. nr 51 Po wystąpieniu zagrożenia”.

Zwolnienie z obowiązku przestrzegania zakazów obowiązujących w rezerwacie w celu eliminacji zagrożeń dla zdrowia i życia odwiedzających rezerwat, których powstania nie można przewidzieć np.: gwałtowne zjawiska atmosferyczne powodujące uszkodzenie drzew czy też budynków odwiedzanych przez turystów, następuje z mocy art. 15 ust. 2 pkt. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. Z tego tytułu nie ma podstawy do powielania tego zapisu w akcie niższej rangi jakim jest plan ochrony rezerwatu. Ponadto należy wskazać, iż zapisy art. 15 ust. 1 pkt. 5, 6 ustawy o ochronie przyrody nie pozwalają na zabranie z rezerwatu drzew czy też gałęzi usuniętych w ramach realizacji tego rodzaju działań. Z tego tytułu nie ma podstawy do powielania tego zapisu w akcie niższej rangi jakim jest plan ochrony rezerwatu. Należy ponadto wskazać, że wniesioną uwagę w części dotyczącej okresu wykonania remontu obiektów zabytkowych zasługuje na uznanie i zmienia się projekt planu ochrony poprzez wykreślenie miesięcy wykonania prac,

- nie znajduje się podstaw do naniesienia zmian w projekcie planu ochrony w zakresie uwagi „Ze względów eksploatacyjnych, a także ze względu na wymagania bezpieczeństwa komunikacji oraz kontroli i zachowania stanu ogrodzenia, proponujemy następujące brzmienie OZ4 1 poz17 1 str. 12 - działanie ochronne obejmujące trzykrotne w ciągu roku wykaszanie poboczy drogi klinkierowej na szer. 2 m i wysokość nie mniejszą niż 10 cm oraz możliwość corocznego usuwanie samosiewów wzdłuż ogrodzenia obiektu na szer. 2m

Dopuszcza się wykonywanie cięć na drzewach zagrażających uszkodzeniem lub zniszczeniem ogrodzenia”.

Zwolnienie z obowiązku przestrzegania zakazów obowiązujących w rezerwacie w celu eliminacji zagrożeń, których powstania nie można przewidzieć np.: gwałtowne zjawiska atmosferyczne powodujące uszkodzenie drzew czy też obiektów budowlanych, następuje z mocy art. 15 ust. 2 pkt. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. Z tego tytułu nie ma podstawy do powielania tego zapisu w akcie niższej rangi jakim jest plan ochrony rezerwatu. W sytuacji kiedy powstanie zagrożenie, wyznaczoną w planie ochrony strefę działań będzie można poszerzyć np.: do wskazanych przez Wnoszącego uwagę 2 m,

- poprawia się projekt planu ochrony w zakresie uwagi „*Działania ochronne, str 12 i 13, RM1 /pkt 20/, RM2 /pkt 21/, ST1 /pkt 22/ i ST2 /pkt 23/ zobowiązują władającego do wywożenia poza teren rezerwatu urobku w postaci skoszonej trawy ze skarp stawu i rowów oraz mułu wydobytego w trakcie robót melioracyjnych Z uwagi na lokalizację układu wodnego, z dala od ciągów jezdnych i pieszych, realizacja ww zaleceń doprowadziłaby do dewastacji terenu i szaty roślinnej na przewidywanych trasach wywozu oraz nieuzasadnionego usunięcia z rezerwatu biomasy, która została w nim wytworzona Proponujemy zmienić proponowane sformułowania " wraz z wywiezieniem skoszonej biomasy /lub namułu w RM1 i ST1 poza teren rezerwatu" na " pozostawienie biomasy /lub mułu w RM1 i ST1/na terenie rezerwatu”.*

Zmienia się brzmienie użytych definicji w następujący sposób „*ST1 działanie ochronne poprawiające bilans wodny rezerwatu i obszaru Natura 2000, obejmujące odmulanie stawu, będący elementem założenia parkowo – pałacowego, celem zabezpieczenia go przed zamuleniem i zabagnieniem. Dopuszcza się rozplantowanie wydobytego osadu w obrębie stawu, jeżeli osad ten nie posiada właściwości ani nie zawiera składników powodujących zakwalifikowanie go do kategorii odpadów niebezpiecznych”*, „*ST2 - działanie ochronne obejmujące koszenie skarp stawu, z zastosowaniem wysokości koszenia powyżej 10 cm, z dopuszczeniem pozostawienia skoszonej biomasy w miejscu koszenia”*, „*RM1 – działanie ochronne zapewniające dopływ wody do rezerwatu i obszaru Natura 2000 wraz z równoczesnym zabezpieczeniem obiektów zabytkowych przed ich uszkodzeniem w związku z możliwością wystąpienia ich podtopienia, obejmujące odmulenie rowów, zabezpieczenie ich skarp przed skutkami odkształceń filtracyjnych. Dopuszcza się rozplantowanie wydobytego osadu w obrębie rowów, jeżeli osad ten nie posiada właściwości ani nie zawiera składników powodujących zakwalifikowanie go do kategorii odpadów niebezpiecznych”*, „*RM2 – działanie ochronne obejmujące koszenie skarp rowów z zastosowaniem wysokości koszenia powyżej 10 cm, z dopuszczeniem pozostawienia skoszonej biomasy w miejscu koszenia”*,

- poprawia się projekt planu ochrony w zakresie uwagi *„Działania ochronne PP 1 pkt. 71 - pielęgnacja drzew pomników przyrody Projekt planu ochrony rezerwatu zawiera zalecenia jedynie wobec drzew pomnikowych występującymi w wydzieleniu 4x, z pominięciem pozostałych zlokalizowanych na terenie rezerwatu w wydzieleniach: 4m, 4j, 4n, i 4z Proponujemy dodanie na str. 8 Załącznika nr 5, w poz. PP w kolumnie "Lokalizacja działań ochronnych" pominiętych wydzieleni, w brzmieniu 4x,4m,4j,4n,4z”*,

- poprawia się projekt planu ochrony w zakresie uwagi *„W treści załącznika nr 10 nie uwzględniono konieczności komunikacji z wydzielaniem 4g, gdzie planuje się wykonywanie zabiegów pielęgnacyjnych KS 1 i KS2 Nie zalecono żadnych działań pielęgnacyjnych krzewów nasadzonych na skarpie u podstawy tarasu W ramach edukacji i turystyki pieszej, przewiduje się możliwość oglądania budynku "Hydroforni" zlokalizowanej w wydzieleniu 411 Niestety, nie udostępnia się istniejącego ciągu pieszego u podstawy skarpy na odcinku od "Hydroforni" do mostku na stawie, służącego logicznie realizacji tych celów, a w przypadkach niezbędnych, wykorzystywanego również jako droga techniczna dojazdu do wydzielenia 4g Proponujemy dodanie do Załącznika nr 5 str 6, w odniesieniu do wydzielenia 4g, w działaniach KS2 postanowienia o następującej treści: Pielęgnowanie skupiny krzewów posadzonych na skarpie u podnóża pałacu pełniącej funkcję ochrony gleby przed erozją Intensywność: Dwukrotnie w ciągu jednego roku Termin wykonania: pięciolecie I,II,III,IV”*

Powiększono obszar udostępniony na odcinku od Hydroforni do mostku na stawie, tworząc w ten sposób formę pętli otaczającej obiekt zabytkowy. Poszerzono zaplanowany w planie ochrony zakres prac o pielęgnację nasadzeń posadzonych na skarpie u podnóża pałacu. W prawdzie dokumentacja przygotowana przez Centrum Europejskie Natolin nie przewiduje wykonania tego rodzaju prac, jednak zważywszy na fakt, że zachowanie istniejących w rezerwacie skarp możliwe jest wyłącznie poprzez właściwe ich zabezpieczenie, wprowadzono stosowne zmiany do projektu zarządzenia. Nie znajduje się podstaw do naniesienia zmian w projekcie planu ochrony w zakresie dalszej części uwagi. Zwolnienie z obowiązku przestrzegania ustalonych w rezerwacie zakazów, w stosunku do realizacji zadań wynikających z planu ochrony, następuje z mocy art. 15 ust. 2 pkt. 1 ustawy o ochronie przyrody. Z tego tytułu nie ma podstawy do powielania tego zapisu w akcie niższej rangi, jakim jest plan ochrony rezerwatu i dodatkowego wyszczególniania w nim, iż w celu wykonania działania należy w to miejsce dotrzeć tj. dojechać czy też dojść,

- nie znajduje się podstaw do naniesienia zmian w projekcie planu ochrony w zakresie uwagi *„W celu zachowania i pielęgnowania wybitnych wartości historycznych, kulturowych oraz krajobrazowych wskazanych w § 4 ust. 2 pkt 5 sugerujemy, po spełnieniu warunków zawartych w załączniku nr 9, pozostawienie /załączniki nr 9 i 10 - Lokalizacja obszarów i*

miejsc udostępnionych dla celów edukacyjnych i turystycznych/ istniejącego do chwili obecnej historycznego ciągu pieszego tworzącego ciekawą pętlę edukacyjną odchodzącą od drogi klinkierowej w wydzieleniu 3g, przez 3d, lh, 19, lc i powracającą do drogi klinkierowej w pobliżu Domku Ogrodnika w wydzieleniu 1f'

Przewidziana w planie ochrony sieć obszarów i miejsc udostępnionych została tak zaprojektowana aby pokazać rezerwat, jako założenie pałacowo – parkowe, w którym współgrają ze sobą jego walory kulturowe tj. obiekty zabytkowe oraz wartości przyrodnicze. Dzięki wyznaczonym obszarom i miejscom, odwiedzający rezerwat mają możliwość zwiedzenia wszystkimi zabytków, jakie się w nim znajdują oraz mają możliwość pełnego zapoznania się z jego walorami przyrodniczymi. Miejsce wskazane przez Wnoszącego uwagę znajduje się poza obrębem znajdujących się w rezerwacie obiektów zabytkowych i wyznaczony w nim obszar nie spełniałby założonego celu, jaki jest do osiągnięcia planem ochrony tj. pokazanie rezerwatu jako historycznego założenia pałacowo – parkowego, w którym obok walorów przyrodniczych występują wartości kulturowe stanowiąc wzajemnie się uzupełniają jedną całość. Pozostawione na terenie rezerwatu miejsc wyłączone spod jakiegokolwiek ingerencji człowieka, pozwala na zachowanie w nim swobodnego przebiegu procesów naturalnych, które zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2005r w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonywania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody na obszarze rezerwatu mają pierwszeństwo nad innymi formami zagospodarowania. Z tego tytułu, określony w planie ochrony rezerwatu zakres i sposoby ochrony uwzględniają, jako priorytet naturalne procesy przyrodnicze.

Projekt planu ochrony został, zgodnie z art 19 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody, przesłany Radzie Miasta Stołecznego Warszawy celem zaopiniowania Rada uchwałą z dnia 7 marca 2013 r nr LI/1506/2013 pozytywnie zaopiniowała projekt planu ochrony wskazując przy tym swoje uwagi. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie po ich przeanalizowaniu stwierdził co następuje:

- nie uwzględnia się uwagi *sformułowanie "wykluczyć lokalizację wszelkiej infrastruktury technicznej" zmienić na "zakazać lokalizowania nowych urządzeń infrastruktury technicznej, dopuszczając przebudowę i remont urządzeń istniejących"*

Ustalona art. 20 ust. 1 pkt. 7 ustawy o ochronie przyrody delegacja, zezwala regionalnemu dyrektorowi ochrony środowiska na formułowanie w planie ochrony zapisów do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, jako ustalenia a nie jako zakazy Zredagowanie ustaleń, jako zakazów, skutkowałoby nieważnością planu ochrony w związku z przekroczeniem ustawowych uprawnień,

- nie uwzględnia się uwagi *W § 10 ust. 1 pkt 2) lit. b)* wykreślić słowo "podstawowe, przy określeniu "infrastruktury techniczne

Ocena sposobu zagospodarowania przestrzennego, jaka została przeprowadzona na potrzeby sporządzenia projektu planu ochrony rezerwatu przyrody „Las Natoliński” wykazała, że zapis użyty w projekcie planu ochrony w wystarczający sposób zabezpiecza rezerwat Należy również wskazać, że w danym przypadku zapisy miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nie będą naruszać aktu prawa miejscowego jakim jest plan ochrony rezerwatu przyrody,

- nie uwzględnia się uwagi „*W § 10 ust. 1 pkt. 1) lit. b)* przecinek zastąpić średnikiem i rozszerzyć zapis o sformułowanie: "dopuszcza się modernizację i przebudowę istniejącego ujęcia wód podziemnych, z utworów czwartorzędowych, zlokalizowanego w rejonie ul Pałacowej".

Zdefiniowane w § 10 ust. 1 wskazania odnoszą się do nowych obiektów budowlanych i infrastruktury, nie zaś do już istniejących i funkcjonujących (ujęcie wód podziemnych jest obiektem istniejącym na terenie rezerwatu). Ponadto należy wskazać, że wprowadzenie zaproponowanego zapisu uniemożliwia fakt, że nie można na jego podstawie ustalić parametrów o jakie ujęcie wody miało by być przebudowane, a co za tym idzie niemożliwym jest przeprowadzenie oceny wpływu realizacji takiego przedsięwzięcia na rezerwat,

- uwzględnia się uwagę „*W § 10 ust. 1 pkt 2) uwzględnić realizację projektowanej przez GDDKiA trasy ekspresowej 82 - Południowej Obwodnicy Warszawy, której przebieg planowany jest w północnej części stref: A, B, D, E i F*”

W skazanych strefach dodaje się dodatkowy zapis mówiący o dopuszczeniu zmiany sposobu zagospodarowania, jeżeli zmiany te będą wynikały z realizacji trasy ekspresowej S2 – Południowej obwodnicy Warszawy,

- uwzględnia się uwagę „*W § 10 ust. 1 pkt 2) lit. e), f), g), h), p), r), s) i t)* uzupełnić każdy tiret dotyczący zachowania udziału powierzchni biologicznie czynnej dla obszarów D, E, F, G, O, P, R i S, o treść: ", w tym transportu zbiorowego, a w szczególności torowisk i pętli tramwajowych",

- uwzględnia się uwagę *W § 10 ust. 1 pkt 2) lit. a), b), e), f), g), i), k), y)* sformułowanie "zachowanie układu hydrograficznego, w tym w szczególności drożności cieków wodnych połączonych z terenem rezerwatu" zastąpić sformułowaniem "zachowanie istniejącego układu hydrograficznego"

i nanosi się w projekcie planu ochrony proponowane poprawki,

- nie uwzględnia się uwagi *W § 10 ust. 1 pkt. 2) lit. e), f), g), h), i), m), y)* sformułowanie "sposób posadowienia i podpiwniczenia obiektów budowlanych uwzględniający istniejące

warunki gruntowo-wodne" zastąpić sformulowaniem "sposób posadowienia i podpiwniczenia obiektów budowlanych uwzględniający nakaz zachowania istniejących warunków gruntowo wodnych".

Ustalona art. 20 ust. 1 pkt. 7 ustawy o ochronie przyrody delegacja, zezwala regionalnemu dyrektorowi ochrony środowiska na formułowanie w planie ochrony zapisów do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, jako ustalenia a nie jako zakazy czy też nakazy. Zredagowanie ustaleń, jako zakazów czy też nakazów, skutkowałoby nieważnością planu ochrony, w związku z przekroczeniem ustawowych uprawnień. Tym niemniej, uwzględniając podniesiony przez Radę fakt, iż tak sformułowany zapis może zostać zinterpretowana, jako wskazanie konieczności zastosowania przy budowie takich metod i technologii, aby budynki nadawały się do użytkowania bez konieczności zachowania warunków gruntowo – wodnych, jego treść przeanalizowano powtórnie. Po dokonanej analizie uznano, że zmieni się brzmienie wskazanego zapisu uwzględniając przy tym założoną dla otuliny funkcję, zabezpieczenia rezerwatu przed ewentualną niekorzystną zmianą stosunków wodnych, jaka może powstać podczas budowy obiektów budowlanych. Należy przy tym zaznaczyć, iż w danym przypadku zapisy studium, miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego rejonu Wilanowa Zachodniego oraz rejonu Ulicy Pałacowa w Części Zachodniej, nie będą naruszać aktu prawa miejscowego jakim jest plan ochrony rezerwatu przyrody,

- nie uwzględnia się uwagi „W §10 ust. 1 pkt 2) lit. u) - sformułowanie: *"dla strefy T ustala się tereny parków historycznych na gruntach leśnych"*, zastąpić sformulowaniem: *"dla strefy T ustala się tereny parków historycznych na gruntach leśnych i innych"*.

Brak odniesienia do użytego przez Radę, w stosunku do gruntów strefy T, słowa „innych”, czyni ten zapis nieczytelny, gdyż niewiadomo jakiego rodzaju gruntów słowo to dotyczy. Tym niemniej, wychodząc z przedstawionej przez Radę argumentacji, że grunty leśne w tej strefie zajmują 35 % i utrzymanie tego rodzaju zapisu uszczupliłoby kompetencje konserwatora zabytków w odniesieniu do wydawania zezwoleń na usuwanie drzew, przeredagowano jego treść w taki sposób aby strefa T stanowiła teren parków historycznych stanowiący zabytkowy zespół pałacowo – parkowy,

- uwzględnia się uwagę „W załączniku Nr 1 zmienić odniesienie „Punkt X” współrzędnych *"PUWG 1992"* na *"PUWG 2000"* i poprawia w tym zakresie projekt planu ochrony,

- nie uwzględnia się uwagi „W załączniku Nr 3, w części dotyczącej ochrony grądu środkowoeuropejskiego i kontynentalnego (9170), w kolumnie określającej sposób eliminacji zagrożenia lub jego ograniczenia oraz skutków, wprowadzić zapis w brzmieniu *"Uniemożliwianie podejmowania działań w bezpośrednim sąsiedztwie rezerwatu, powodujących niekorzystną zmianę stosunków wodnych na jego terenie Utrzymanie stałego*

poziomu lustra wody w Stawie Łasice oraz w urządzeniach wodnych (rowach), znajdujących się na terenie rezerwatu przyrody "Las Natoliński.

Użyty przez radę termin „w bezpośrednim sąsiedztwie rezerwatu” nie stanowi miary odległości lub powierzchni i tym samym czyni treść proponowanego do wprowadzenia przepisu niejasną. Celem skutecznego wprowadzenia w życie postanowień planu ochrony winien on odnosić się do ściśle zdefiniowanego obszaru. Tym niemniej, sugerując się uwagą Rady, wprowadzono w projekcie planu ochrony zapisy zabezpieczające przed podejmowania w otulinie rezerwatu działań mogących przyczynić się do zmiany istniejących stosunków wodnych, w sposób mogący negatywnie wpływać na wyznaczony cel ochrony rezerwatu czy też poziom lustra wody w znajdujących się w rezerwacie urządzeniach wodnych, jakimi są rowy i zbiornik wodny.

- nie uwzględnia się uwagi *„W załączniku Nr 3 doprecyzować zapis: "Ograniczenie w trakcie wykonywania konserwacji zabytków odcinania całego martwego drewna z drzew stojących".*

Na etapie sporządzania projektu planu ochrony nie możliwym jest szczegółowe ustalenie rozmiaru i rodzaju prac konserwatorskich, których przeprowadzenie na obiektach zabytkowych będzie konieczne w trakcie obowiązywania planu ochrony. Z tego tytułu, niemożna w jednoznaczny sposób ustalić rozmiaru tych prac np.: ilości martwego drewna. Tym niemniej, w celu eliminacji zagrożenia, jakim jest zmniejszanie się siedlisk zwierząt, w tym w szczególności rzadkich gatunków owadów saproksylicznych oraz ptaków gniazdujących w dziuplach wskazano, na ograniczenie usuwania stojącego martwego drewna.

- nie uwzględnia się uwagi *W załączniku Nr 5 określić zakres działania ochronnego OZ2 w rubryce "termin wykonania/miesiąc" przez dodanie: "W przypadku szeroko zakrojonych prac konserwatorskich, możliwe jest uzyskanie odstępstwa od tego terminu".*

Wskazanie w planie ochrony miejsc wykonywania prac konserwatorskich, czy też czasu ich realizacji ma na celu wyeliminowanie konieczności udzielania indywidualnych zezwoleń na odstępstwa od obowiązujących w rezerwacie zakazów. Tego rodzaju zapisy będą miały zatem sens wyłącznie wtedy, kiedy nie będzie to wymagało dodatkowej zgody organu ochrony przyrody. Ponadto należy wskazać, że wprowadzenie uregulowania wskazującego na konieczność uzyskania dodatkowych odstępstw na wykonanie prac konserwatorskich obiektów zabytkowych stanowi powtórzenie art. 15 ust. 5 ustawy o ochronie przyrody. Zgodnie z zasadami techniki prawodawczej, powtórzenia regulacji ustawowej nie mogą pojawiać się w aktach prawnych niższej rangi jakim jest plan ochrony rezerwatu,

- nie uwzględnia się uwagi *„w załączniku Nr 5 należy uwzględnić działania ochronne mające na celu co najmniej utrzymanie stanu obecnego występującej w rezerwacie fauny, z*

uwzględnieniem działań zmierzających do zmniejszenia jej izolacji, wynikającej z ogrodzenia obszaru”.

Występujące wokół rezerwatu ogrodzenie stanowi zabytkowym założeniem pałacowo – parkowym jedną historyczną całość. Obecność ogrodzenia nie przyczynia się do zmniejszania się w rezerwacie liczebności drobnej fauny, która szczególnie licznie reprezentowana jest przez zaskrońca zwyczajnego czy też ropuchę szarą. Zgodnie z przygotowaną na potrzeby projektu planu ochrony dokumentacją, teren rezerwatu, w szczególności podpiwniczenia budynków, stanowi miejsce zimowania gadów i płazów. Obszar rezerwatu jest ogrodzony i strzeżony dzięki czemu nie podlega silnej presji i jest chroniony przed „zadeptywaniem”, zjawiskiem mającym miejsce na innych terenach parkowych czy też leśnych położonych w granicach Warszawy. Zlikwidowanie ogrodzenia, niesłoby za sobą dla rezerwatu, w związku z silną urbanizacją otaczających go terenów, powstanie zagrożenia związanego z dużą presją odwiedzających go ludzi, nad którą nie można byłoby prowadzić żadnej kontroli. Pozbawienie rezerwatu ochrony, jaką jest płot izolujący go od otaczającego obszaru dużej aglomeracji miejskiej, jaką jest Warszawa, przyczyniłoby się do zaburzenia ustabilizowanych w nim naturalnych procesów regeneracji ekosystemów leśnych charakterystycznych dla grądowych zbiorowisk doliny środkowej Wisły,

- nie uwzględnia się uwagi „*W załączniku Nr 5 w kolumnie: "Podmiot odpowiedzialny za wykonanie działań ochronnych" należy wskazać wykonawcę działań ochronnych*”.

Projekt planu ochrony z racji tego, że rezerwat pokrywa się powierzchniowo z obszarem Natura 2000 uwzględnia zakres planu zadań ochronnych dla tego obszaru. Delegacja ustalona przez art. 28 ust. 10 pkt. 4 ustawy o ochronie przyrody, zezwala na wskazanie podmiotów odpowiedzialnych za wykonanie działań ochronnych wyłącznie w stosunku do tych działań, które bezpośrednio dotyczą obszaru Natura 2000. Przy takim stanie prawnym, wskazanie w planie ochrony podmiotów odpowiedzialnych za wykonanie działań, których wykonanie nie jest związane z obszarem Natura 2000, stanowiłoby wykroczenie poza ramy ustawowego upoważnienia. Z tych względów nie podaje się w projekcie planu ochrony podmiotów odpowiedzialnych za wykonanie działań związanych z utrzymanie walorów rezerwatu np.: prace restauratorskie i konserwatorskie budowli i obiektów zabytkowych wzbogacających walory kulturowe i krajobrazowe rezerwatu, a niewpływające na zachowanie we właściwym stanie przedmiotu ochrony obszaru Natura 2000,

- nie uwzględnia się uwagi „*W załączniku Nr 5 wskazać, aby działania ochronne oznaczone PP i CS były wykonywane w ścisłym związku z działaniami ochronnym MG i MS*”.

Działanie ochronne CS nie będzie miało wpływu na zachowanie w rezerwacie populacji pachnicy i siedlisk grądowych. Prace realizowane w ramach tego działania będą wykonywane

w młodym 45 letnim drzewostanie i ich celem jest poprawa stabilności drzewostanu, poprzez regulację występującego w nim zwarcia i regulację składu gatunkowego na rzecz gatunków właściwych dla siedliska grądowego, bez możliwości usuwania drzew dziuplastych. Z racji tego, że młode drzewa nie są zasiedlane przez pachnicę, a w ramach działania usunięciu podlegają wyłącznie drzewa młode oraz w związku z tym, że całość działania podporządkowana jest pod gatunki rodzime np.: dąb czy też lipa, działanie to nie musi być poprzedzane monitoringiem stanu pachnicy czy też grądu. W przypadku działania PP to należy wskazać, iż podmiot je wykonujący zobowiązany jest do przestrzegania przepisów z zakresu ochrony gatunkowej (plan ochrony rezerwatu nie wprowadza odstępstw z tytułu ochrony gatunkowej). Z tego względu zanim dojdzie do realizacji prac na pomnikach przyrody, podmiot je wykonujący zobowiązany jest do przeprowadzenia inwentaryzacji pod kątem występowania w danym obiekcie gatunków chronionych. Z chwilą stwierdzenia ich obecności, nie będzie można przystąpić do działania PP, wcześniej niż po uzyskaniu stosownego zezwolenia na odstępstwa od zakazów obowiązujących w stosunku do gatunków objętych ochroną,

- uwzględnić się uwagę „*W załączniku Nr 5 w opisie działania OZI należy doprecyzować co oznacza sformułowanie "wokół budowli"*”.

Wprowadzono zapis definiujący działanie ochronne obejmujące utrzymanie istniejących wokół budowli i obiektów zabytkowych trawników, poprzez ich wykaszanie z zastosowaniem wysokości koszenia powyżej 10 cm, wraz z wywiezieniem skoszonej biomasy poza teren rezerwatu. Uczytelni on, w raz z parametrami podanymi w załączniku nr 5, sposób i rozmiar wykonania działania ochronnego. Należy przy tym wskazać, iż termin „wokół” należy rozumieć jako podaną w załączniku nr 5 powierzchnię istniejących trawników stanowiących wraz z obiektami zabytkowymi jedną historyczną całość,

- nie uwzględnić się uwagi „*W załączniku Nr 5 doprecyzować działanie ochronne polegające na usunięciu resztek nieużywanego paśnika na powierzchni 2,53 ha*”.

Działanie to obejmuje usunięcie znajdujących się na wskazanej powierzchni pozostałości po nieużytkowanym już miejscu dokarmiania zwierząt,

- uwzględnić się uwagę „*zmienić dla strefy F minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej z 50 % na 40 %*”.

Wskazana przez Wnoszącego uwagę powierzchnia biologicznie czynna została zdefiniowana w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego tego terenu tj. miejscowym planie Wilanowa Zachodniego cz I i Wilanowa Zachodniego cz II. Przeprowadzona na potrzeby sporządzenia projektu planu ochrony analiza wykazała, że zapisy obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego nie zagrażają

celowi ochrony rezerwatu i przedmiotom ochrony obszaru Natura 2000. Z tego tytułu nie ma potrzeby wprowadzania w nich zmian i ich ustalenia mogą być przenoszone do projektu planu ochrony,

- uwzględnia się uwagę *„zmienić zapis dla strefy F, dotyczący realizacji ogrodzeń ażurowych z 80 % na minimalnie 60 %”*.

Wskazana przez Wnoszącego uwagę ażurowość ogrodzeń została zdefiniowana w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego tego terenu tj. miejscowym planie Wilanowa Zachodniego cz I. Przeprowadzona na potrzeby sporządzenia projektu planu ochrony analiza wykazała, że zapisy obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego nie zagrażają celowi ochrony rezerwatu i przedmiotom ochrony obszaru Natura 2000. Z tego tytułu nie ma potrzeby wprowadzania w nich zmian i ich ustalenia mogą być przenoszone do projektu planu ochrony,

- uwzględnia się uwagę *„Wyłączyć ze strefy G, E, F (w otulinie rezerwatu) tereny położone po północnej stronie projektowanej Trasy Mostu Południowego, oznaczone w "Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania mst Warszawy", jako tereny usług o symbolu (U)20 oraz tereny zabudowy wielorodzinnej (M1)20, nie określając minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej lub zmniejszyć obszar otuliny o tereny położone na północ od projektowanej Trasy, poprzez zredagowanie zapisu do treści, w której będzie uwzględnione zainwestowanie terenu wynikające z budowy Trasy Mostu Północnego”*.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie w oparciu o wniesioną uwagę przeanalizował powtórnie ustalenia w stosunku do otuliny rezerwatu. Wskazany przez Wnoszącego uwagę obszar to, w związku z realizacją trasy Mostu Północnego, teren zainwestowany, leżący w znacznej odległości od rezerwatu i odizolowany od niego. Wprowadzenie do ustaleń planu ochrony zaproponowanej zmiany, nie będzie w praktyce miało wpływu na prowadzony sposób zagospodarowania tego obszaru, z racji tego zmiany te nie będą wiązać się z możliwością powstania negatywnego wpływu na rezerwat,

- uwzględnia się uwagę *„przesunąć granicę pomiędzy strefami I oraz L w stronę północną i przeprowadzić ją wzdłuż północnej granicy działek ew nr 7/7, 7/8, 7/9 oraz fragmentu północnej granicy działki ew nr 7/10 z obrębu 1-11-17, przesunąć zachodnią granicę strefy I w stronę wschodnią do wschodniej granicy działki ew nr 7/10 z obrębu 1-11-17”*.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie w oparciu o wniesioną uwagę przeanalizował powtórnie ustalenia w stosunku do otuliny rezerwatu. Wprowadzenie do ustaleń planu ochrony zaproponowanej zmiany i przesunięcie granicy pomiędzy strefą I i L w taki sposób, aby nie przecinała ona w poprzek działek ewidencyjnych lecz biegła po ich

granicy, uczytelni jej przebieg. Z racji tego, że przesunięcie granicy następuje o około 40 m, wprowadzenie tej zmiany nie będzie w praktyce negatywnie wpływać na rezerwat,

- uwzględnia się uwagę *„wydzielić ze strefy O tereny przeznaczone w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego Rejonu ul Pałacowej w części wschodniej na lokalizację pętli tramwajowej i autobusowej z parkingiem wielopoziomowym, oznaczone jako 31 KD-KM(U), gdzie minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej określono na 20 % lub z uwagi na ww planowane inwestycje, urealnić udział powierzchni biologicznie czynnej i określić go średnio dla całej strefy”*.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie w oparciu o wniesioną uwagę przeanalizował powtórnie ustalenia w stosunku do otuliny rezerwatu. Rezerwat leży w granicach dużej rozwijającej się aglomeracji miejskiej, jaką jest Warszawa. Wraz z rozwojem miasta nieodłącznie wiąże się konieczność rozbudowy działającej w nim komunikacji, umożliwiającej sprawne funkcjonowanie każdej dużej aglomeracji miejskiej. Wprowadzenie proponowanej zmiany i wyodrębnienie w strefie O obszaru, dla którego dopuszcza się wprowadzenie funkcji związanej z komunikacją miejską, nie będzie miało negatywnego wpływu na rezerwat, gdyż obszar ten leży w znacznym oddaleniu od rezerwatu i oddziela go od rezerwatu teren podlegający ciągłemu zainwestowaniu,

- nie uwzględnia się uwagi *„przedstawić na załączniku graficznym układ hydrograficzny, przeznaczony do zachowania”*.

Przeznaczony do zachowania na terenie rezerwatu układ hydrograficzny został zobrazowany na załączniku nr 6 do zarządzenia, jako jedno z działań ochrony czynnej,

- nie uwzględnia się uwagi *„zarówno w rezerwacie, jak i w jego otulinie należy wprowadzić bezwzględny zakaz lokalizowania miejsc związanych z gospodarką odpadami tj przetwarzaniem, zbieraniem odpadów”*.

Ustalona art. 20 ustawy o ochronie przyrody delegacja, zezwala regionalnemu dyrektorowi ochrony środowiska na formułowanie w planie ochrony zapisów w stosunku do rezerwatu czy też do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w formie ustaleń sposobu zagospodarowania eliminujących zagrożenia zewnętrzne czy też wewnętrzne. Delegacja ta nie zezwala natomiast na formułowanie nowych, czy też powielanie zdefiniowanych już w ustawach zakazów. Zredagowanie zapisów planu ochrony, jako zakazów, skutkowałoby nieważnością planu, w związku z przekroczeniem ustawowych uprawnień. Należy również wskazać, iż w planie ochrony szczegółowo zdefiniowano sposób zagospodarowania zarówno rezerwatu jak i jego otuliny. Uwzględniając przy tym fakt, że określone w planie ochrony zagospodarowanie, jest równoległe sposobem eliminacji występujących lub mogących się pojawić zagrożeń rezerwatu, można uznać, iż nie wskazanie w planie ochrony możliwości

lokalizacji miejsc związanych z gospodarką odpadami, jest równoznaczne z tym, że tego typu miejsca nie mogą być realizowane ani w rezerwacie ani w jego otulinie, gdyż niosłoby to za sobą zagrożenie dla rezerwatu,

- uwzględnia się uwagę „sformułowanie urządzenia infrastruktury technicznej w odniesieniu do strefy otuliny rezerwatu zastąpić obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej,

- nie uwzględnia się uwagi „w załączniku Nr 3, w kolumnie Sposób eliminacji zagrożenia lub jego ograniczenia oraz jego skutków, przy pozycji 1084-pachnica dębowa i pozycji 9170-Grąd środkowoeuropejski i kontynentalny sformułowanie " Ograniczyć ruch turystyczny w rezerwacie dopuszczając do poruszania się po jego terenie zorganizowanych grup z przewodnikiem, przy czym jedna grupa może liczyć nie więcej niż 30 osób oraz w jednym czasie na terenie rezerwatu nie może przebywać więcej niż trzy grupy" zastąpić sformulowaniem "Ograniczyć ruch turystyczny w rezerwacie dopuszczając do poruszania się po jego terenie jedynie po wyznaczonych szlakach i miejscach; W załączniku Nr 9, w kolumnie Sposoby udostępniania, przy pozycji Cel udostępnienia - edukacyjny, turystyczny sformułowanie" Edukacja i turystyka piesza w formie zorganizowanych grup, po uprzednim ustaleniu wejścia z władającym" zastąpić sformulowaniem "Edukacja turystyczna piesza w formie swobodnego poruszania się po wyznaczonych szlakach i miejscach z umożliwieniem wstępu od strony ul Pałacowej".

Zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt. 15 ustawy o ochronie przyrody, na terenie rezerwatu obowiązuje zakaz poruszania się Zakaz ten może zostać zniesiony poprzez wyznaczenie w planie ochrony obszarów i miejsc, gdzie odwiedzający rezerwat będą mogli się poruszać. Na terenie rezerwatu Las Natoliński nie ma wyznaczonych szlaków i nie można się po jego terenie poruszać. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie chcąc przedstawić walory przyrodnicze rezerwatu społeczeństwu postanowił udostępnić go planem ochrony. Mając na względzie duże walory przyrodnicze i kulturowe rezerwatu, które zachowały się w takim stanie dzięki temu, że jest to obiekt zamknięty, ogrodzony i strzeżony, nie poddany penetracji ludzkiej, utrzymano planem ochrony ograniczoną dostępność tego miejsca. Rezerwat jest obiektem wyjątkowym, jego szczególny charakter ukształtowany został przez czynniki historyczno-kulturowe oraz zachodzące w nim naturalne procesy regeneracyjne, w stanie niezaburzonym przez postępującą antropopresję terenów go otaczających. Obecnie rezerwat to część zabytkowego obiektu parkowo-pałacowego, sąsiadującego i zespolonego z ośrodkiem dydaktycznym o znaczeniu europejskim. Uchronione przed „zadeptywaniem”, typowym dla innych położonych w granicach dużych miast obiektów leśnych, odradzają się w nim ekosystemy leśne bogate w wiekowe drzewa i stopień naturalności, które uznać można za wyróżniające wśród grądowych zbiorowisk doliny środkowej Wisły. Pozostałości

mazowieckiej puszczy, stare drzewa pomnikowe rozrzucone na całym terenie, dały początek młodym pokoleniom odnowień podokapowych, które mogły się rozwijać pozbawione ograniczającej je presji ludzkiej. W efekcie widzimy tu zróżnicowanie faz rozwojowych zbliżone do lasów o charakterze naturalnym. Stare pokolenie drzew pozwoliło także przetrwać licznym gatunkom owadów i grzybów, których obfitość nie da się porównać z lasami ogólnodostępnymi. Współistnienie obiektów zabytkowych wraz z odradzającymi się, bogatymi zbiorowiskami grądów w stanie niespotykanym w innych szerzej dostępnych kompleksach leśnych, świadczy o wyjątkowości tego rezerwatu. Jego stan wynika z historii założenia parkowego na terenach puszczańskich oraz z roztaczanej nad nim obecnej opieki. Tego rodzaju współistnienie zróżnicowania funkcji i potrzeb w zakresie ochrony zabytkowego układu parkowo-pałacowego oraz unikalnych zbiorowisk leśnych, zmusza do indywidualizacji ochrony tego obiektu, w szczególności sposobu jego udostępnienia społeczeństwu. Wyjątkowość obiektu znajduje odzwierciedlenie w wyjątkowości postępowania w stosunku do jego udostępnienia, które może odbywać się wyłącznie w sposób niepowodujący powstania ewentualnych negatywnych zjawisk na jego obszarze. W celu zabezpieczenia rezerwatu przed wystąpieniem ewentualnych negatywnych następstw związanych z jego udostępnieniem, zdefiniowano w projekcie planu ochrony, w myśl art. 20 ust. 3 pkt. 5 ustawy o ochronie przyrody, jego udostępnienie zawężając je do ściśle ustalonego sposobu tj. grup z przewodnikiem Ograniczony w planie ochrony sposób wejścia na teren rezerwatu ma za zadanie w pełni zabezpieczyć jego walory. Poruszanie się po obszarze rezerwatu wyłącznie niedużych grup z przewodnikiem pozwoli zabezpieczyć rezerwat przed niekorzystnym, z racji jego niewielkiej powierzchni, zjawiskiem jakim jest postępująca antropopresja. Tak jak każdy obiekt zabytkowy, z racji znajdujących się w rezerwacie zabytków, wymaga on również ochrony przed ewentualną jego dewastacją, jaka może powstać przy niekontrolowanej jego dostępności i winien on być, tak jak każdy obiekt zabytkowy, odwiedzany wyłącznie z przewodnikiem. Należy również wskazać, że utrzymanie ograniczonej dostępności do tego obiektu pozwoli na skuteczniejsze egzekwowanie obowiązującego w nim prawa, dzięki czemu ten rzadki przypadek symbiozy krajobrazów kulturowych i odrodzonych zbiorowisk o charakterze naturalnym będzie mógł trwać przez kolejne dziesięciolecia.

Stosownie do przyjętego w dniu 4 lipca 2013 r. wspólnego stanowiska Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Środowiska pana Janusza Zaleskiego oraz Sekretarza Stanu w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego pana Piotra Żuchowskiego, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie przesłał projekt planu ochrony do zaopiniowania Stołecznemu Konserwatorowi Zabytków. Stołeczny Konserwator Zabytków, jako opinię

wniósł uwagę aby nie określać czasu w jakim mogą być dokonywane prace konserwatorskie na obiektach zabytkowych. Jako uzasadnienie wskazano, że zawężenie okresu czasu, w jakim możliwe jest wykonanie prac konserwatorski, w szczególności przy dużych obiektach zabytkowych, może uniemożliwić ich wykonanie. Prace konserwatorskie przy tego rodzaju obiektach wymagają podejmowania długoterminowych działań i używane przy ich realizacji technologie, nie pozwalają na dzielenie prac na kilka sezonów. Przedłużenie terminu prowadzenia szeroko zakrojonych prac konserwatorskich może doprowadzić do ich destrukcji. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie uwzględnił przedstawioną przez Stołecznego Konserwatora Zabytków argumentację i poprawił projekt planu ochrony poprzez wykreślenie z jego treści terminu wykonania prac konserwatorskich obiektów zabytkowych.

Projekt zarządzenia został pozytywnie zaopiniowany przez Regionalną Radę Ochrony Przyrody.

Stosownie do zaleceń wskazanych przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w piśmie z dnia 04012013 r znak DOP-OC6002762012MK, nakładających na regionalnych dyrektorów ochrony środowiska obowiązek przedkładania Generalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska do zaopiniowania projekty aktów prawa miejscowego, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie przesłał projekt zarządzenia Generalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska zajmując stanowisko wskazał jako uwagi:

- „w § 10 ust. 1 pkt 1 zarządzenia należy usunąć zapisy ujęte w pkt 1 a - c, gdyż stanowią one powtórzenie treści wynikających z zakazów ujętych w art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r o ochronie przyrody (Dz U z 2013 r poz 627, z późno zm) Praktyka powielania tego typu zapisów jest nieprawidłowa z uwagi na przepisy § 137 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r w sprawie "Zasad techniki prawodawczej" (Dz U Nr 100, poz 908), z którego wynika, że w zarządzeniu nie powtarza się treści ustaw, ratyfikowanych umów międzynarodowych i rozporządzeń”

§ 10 ust. 1 pkt 1 zarządzenia nie stanowi powtórzenia treści zakazów ujętych w art. 15 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody, lecz jest ustaleniem dotyczącym eliminacji zagrożeń dla rezerwatu. Podstawowym zagrożeniem, zarówno dla rezerwatu, jak i dla obszaru Natura 2000, jest wzrost urbanizacji i związana z tym presja zabudowy na ich obszar. Z racji tego, że rezerwat położony jest w granicach rozwijającej się aglomeracji miejskiej, jaką jest Warszawa, zachodzi zagrożenie lokalizacji na jego obszarze obiektów, w szczególności infrastruktury technicznej (kanalizacja, drogi, elektryczność i inne), towarzyszących budownictwu i związanych z rozwojem obszarów miejskich. W celu przeciwdziałania

powstaniu tego typu sytuacji, regionalny dyrektor ochrony środowiska otrzymał, poprzez art. 20 ust. 3 pkt. 2 i 7 ustawy o ochronie przyrody, delegację do tego aby w planie ochrony rezerwatu identyfikować wszelkie zagrożenia oraz definiować sposób ich eliminacji. Sposób sformułowania w art. 15 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody obowiązujących w rezerwacie zakazów sprawia, że wszystkie zidentyfikowane w planie ochrony zagrożenia, mające wpływ na jego walory przyrodnicze i kulturowe, posiadają znamiona czynu zabronionego powodującego naruszenie obowiązujących w nim ograniczeń. Nie można zatem, przy definiowaniu w planie ochrony zagrożeń i sposobu ich eliminacji, uniknąć sytuacji, w której wskazane zagrożenia będą stanowiły naruszenie obowiązujących w rezerwacie zakazów, a sposób ich eliminacji będzie zdefiniowaną formą zabezpieczenia rezerwatu przed powstaniem tego typu sytuacji. I tak, kiedy zdiagnozowanym w planie ochrony zagrożeniem dla rezerwatu jest określona sytuacja np.: antropopresja i związana z nim konieczność zajmowania obszaru rezerwatu pod powstającą infrastrukturę, niema innej możliwości wyeliminowania tego zjawiska z jego terenu, jak wprowadzenie poprzez plan ochrony ustaleń niedopuszczających do powstania tego typu sytuacji np.: wskazujących na konieczność zachowania dotychczasowego przeznaczenia i sposobu użytkowania gruntów. Przy takim stanie prawnym, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie nie mógł wykreślić z projektu zarządzenia zapisów § 10 ust. 1 pkt. 1 lit. a – c, gdyż spowodowało byto usunięcie sposobu eliminacji zdiagnozowanych zagrożeń. Tym niemniej przeredagowano zapis tego paragrafu w taki sposób, aby nie był on literalnym powtórzeniem zakazów wskazanych w art. 15 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody,

- „w § 10 ust. 1 pkt 2 omawianego zarządzenia w otulinie rezerwatu wyznaczono strefy ustaleń do studium i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miasta stołecznego Warszawy oraz planu zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego. Przebieg granic ww. stref, zobrazowanych w załącznikach nr 11 - 18, nie pokrywa się z przebiegiem granic działek ewidencji gruntów. Stan taki może powodować trudności w ustalaniu zasięgu poszczególnych stref przy przenoszeniu treści ustaleń do dokumentów i aktów prawa miejscowego. Sugeruję zatem opisanie granic wskazywanych stref w jednoznaczny i nie budzący wątpliwości sposób, np. za pomocą współrzędnych geograficznych punktów ich załamania”.

§ 10 ust. 1 pkt 2 projektu planu ochrony został zredagowany w oparciu o analizę istniejących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Przebieg wskazanych w nim granic poszczególnych stref, ma swoje odzwierciedlenie w granicach stref wyznaczonych w istniejących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. W związku z powyższym istnieje możliwość powiązania projektu planu ochrony z miejscowymi planami

zagospodarowania przestrzennego. Tym samym nie ma trudności z ustaleniem zasięgu granic poszczególnych stref przy przenoszeniu treści projektu planu ochrony do dokumentów planistycznych. Należy również wskazać, że opisanie granic poszczególnych stref w formie współrzędnych punktów załamania generowałoby konieczność tworzenia dodatkowych załączników, co mogłoby mieć wpływ na czytelność planu ochrony,

- „w załączniku nr 1 do zarządzenia zamieszczono wykaz współrzędnych punktów załamania granic rezerwatu, nie zaś jak zasugerowano w § 2 zarządzenia oraz w tytule załącznika nr 1 opis granic obszaru Natura 2000. Analogiczna sytuacja ma miejsce w załączniku nr 2 zawierającym mapę rezerwatu, a nie obszaru Natura 2000 Granice rezerwatu przyrody Las Natoliński oraz obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Las Natoliński PLH140042 mają odmienny przebieg, zatem treści omawianych załączników należy skorygować. Dla poprawy czytelności aktu prawnego sugeruję również doprowadzenie tytułu załącznika nr 1 do postaci: "Opis granic obszaru Natura 2000 w części pokrywającej się z obszarem rezerwatu", zaś treści § 2 zarządzenia do postaci: "Opis granic obszaru Natura 2000 w części pokrywającej się z obszarem rezerwatu zawiera załącznik nr 1" Należy również doprowadzić nazwę stosowanego układu do postaci: "układ współrzędnych płaskich prostokątnych PL - 2000", co wynika z uwarunkowań wyjaśnionych na str 1 niniejszego pisma”

Projekt zarządzenia poprawiono zgodnie z wniesioną uwagą

- „Projekt zarządzenia wymaga ponadto wprowadzenia poprawek o charakterze edytorskim i legislacyjnym. W tym celu z tytułu zarządzenia należy usunąć fragment o treści: "z uwzględnieniem zakresu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Las Natoliński PLH 140042 ". Tytuł zarządzenia powinien otrzymać brzmienie: ZARZĄDZENIE Nr REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W WARSZAWIE z dnia 2013 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody "Las Natoliński". W podstawie prawnej zarządzenia należy pozostawić wyłącznie art. 19 ust. 6, tak by otrzymała ona brzmienie: "Na podstawie art. 19 ust. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U z 2013 r. poz. 627, 628 i 842) zarządza się, co następuje. Przepis art. 20 ust. 5 ww. ustawy nie stanowi podstawy dla wydawania zarządzenia, lecz formułuje określone wymaganie względem jego zawartości, stąd jego obecność w podstawie prawnej jest nieuzasadniona Sugeruję ponadto doprowadzenie § 1 do postaci: „§ 1. 1. Ustanawia się plan ochrony dla rezerwatu przyrody "Las Natoliński", zwanego dalej rezerwatem 2 Plan ochrony, o którym mowa w ust. 1, uwzględnia zakres planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 "Las Natoliński" PLH 140042, zwanego dalej "obszarem Natura 2000" Proponowana zmiana ma na celu uporządkowanie treści przepisów zarządzenia, tak aby ułatwić odbiór jego treści przez potencjalnych adresatów”

Projekt zarządzenia poprawiono zgodnie z wniesioną uwagą,

- „z treści § 9 oraz tytułu załącznika nr 9 wynika, iż w załączniku określono miejsca udostępniane w celach: naukowych, edukacyjnych i turystycznych, podczas gdy rezerwat udostępnia się jedynie w celach edukacyjnych. Stąd informację o udostępnieniu w celach innych niż edukacyjne należy usunąć. W tytułach załączników nr 11 - 18 widnieje fragment mówiący o "wskazaniach", podczas gdy w omawianym zarządzeniu sformułowano jedynie ustalenia do dokumentów i aktów prawa miejscowego. Z uwagi na powyższe z tytułów załączników należy usunąć zapis dotyczący wskazań. W § 10 ust. 1 pkt 2 lit. a tiret drugie należy skorygować użytą dla opisu wyliczenia nazwę "tire" na "tiret". Określenie "tire" nie funkcjonuje w ramach wyliczeń dopuszczanych w § 56 ust. 3 zasad techniki prawodawczej. W związku z powyższym proszę o skorygowanie wszelkich użytych nieprawidłowo określeń, w tym ww. "tire" widniejących w § 10 ust. 1 pkt 2 lit. e, g i h Ponadto zastosowane w przywołanych zapisach wyliczenia w postaci np "tiret 1, 2, 3 i 4" należy zastąpić zapisem skrótowym w postaci: "tiret 1 - 4". Sugeruję również ujednolicenie zapisu podawanych w treści zarządzenia liczb (poprzez stosowanie przecinka jako separatora części dziesiętnej - § 10 ust. 1 pkt 2 lit. b) oraz jednostek miar (poprzez przeniesienie do indeksu górnego liczby 3 przy określaniu jednostki m³ w § 10 ust. 1 pkt 2 lit. z). Ponadto informuję, iż na końcach tytułów poszczególnych załączników nie należy stosować kropek, zaś w przypadku podawania nazw gatunkowych winno się stosować odmianę przez przypadki (np w § 4 ust. 2 pkt 2)”

Projekt zarządzenia poprawiono zgodnie z wniesioną uwagą

Projekt zarządzenia został pozytywnie zaopiniowany przez Regionalną Radę Ochrony Przyrody

Projekt zarządzenia został uzgodniony przez Wojewodę Mazowieckiego

Ocena Skutków Regulacji (OSR)

1. Cel wprowadzenia zarządzenia.

Celem wprowadzenia zarządzenia jest wypełnienie delegacji ustawowej zawartej w art. 19 ust. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U z 2013 r. poz. 627, z późn. zm.).

2. Podmioty, na które oddziałuje akt normatywny.

Projekt planu ochrony będzie oddziaływał:

- 1) na Regionalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska w Warszawie;
- 2) na Centrum Europejskie Natolin, w którego zasobach gruntowych znajduje się rezerwat;
- 3) jako powszechnie obowiązujący akt prawa miejscowego na wszystkie podmioty, które znajdują się lub znajdują w zasięgu terytorialnym objętym jego regulacją.

3. Konsultacje.

Projekt zarządzenia, jako akt prawa miejscowego podlega:

- 1) na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U Nr 31, poz. 206, z późn. zm.) uzgodnieniu z Wojewodą Mazowieckim;
- 2) na podstawie art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody zaopiniowaniu przez radę m.st. Warszawy;
- 3) na podstawie art. 19 ust. 1 a ustawy o ochronie przyrody procedurze udziału społeczeństwa przewidzianej przez ustawę z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r. poz. 1235, z późn. zm.);
- 4) w związku z art. 97 ust. 3 pkt. 2 ustawy o ochronie przyrody zaopiniowaniu przez Regionalną Radę Ochrony Przyrody.

4. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżet jednostek samorządu terytorialnego.

Wejście w życie przedmiotowego rozporządzenia pociągnie za sobą skutki finansowe dla budżetu państwa w wysokości około 260 000 zł (słownie: dwieście sześćdziesiąt tysięcy złotych) w przeciągu 20 lat obowiązywania planu ochrony. Skutki finansowe wynikać będą z realizacji działań ochronnych zaprojektowanych w planie ochrony rezerwatu, których koszty mogą być finansowane w szczególności ze środków

pochodzących z:

- 1) funduszy jakimi dysponuje, zgodnie z odrębnymi przepisami, zarządzający rezerwatem, tj. Centrum Europejskie Natolin;
- 2) budżetu państwa na zasadach ustalonych przez ustawę z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885, z późn. zm.);
- 3) ubiegania się o pozyskanie środków finansowych z Narodowego lub/i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

5. Wpływ regulacji na rynek pracy.

Zapisy w projekcie rozporządzenia z uwagi na ograniczony zakres prac jak również realizacja ich na przestrzeni 20 lat nie będą miały znaczącego wpływu na rynek pracy.

6. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki.

7. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny.

Projektowana regulacja nie ma wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

8. Ocena pod względem zgodności z prawem Unii Europejskiej.

Regulacja objęta przedmiotowym zarządzeniem jest objęta prawem Unii Europejskiej Zarządzenie swym zakresem obejmuje: teren objęty ochroną w ramach sieci Natura 2000 specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO) na podstawie Dyrektywy Unii Europejskiej 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej flory i fauny Las Natoliński PLH 140042 Projekt zarządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.